

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Profesinis standartas rengiamas įgyvendinant iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą „Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtra (I etapas)“ (projekto Nr. 09.4.1-ESFA-V-734-01-0001)

KVALIFIKACIJŲ TYRIMO ATASKAITA TURIZMO, SPORTO, PRAMOGŲ IR POILSIO PASLAUGŲ SEKTORIAUS PROFESINIO STANDARTO RENGIMUI

2018 M.

Turinys

1. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus apibūdinimas	3
2. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus raida ir plėtra	4
3. Sektoriaus specialistų rengimas	7
4. Vykdyti tyrimai	8
5. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus posektorių veiklos sritys ir profesijos	10
6. Preliminarus kvalifikacijų sąrašas	14
7. Kvalifikacijų tyrimo duomenys	15
8. Išvados	50

1. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus apibūdinimas

Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius susijęs su visuomenės poreikiais keliauti, mankštintis, pramogauti ir aktyviai ilsėtis. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorių sudaro šie **posektoriai**:

- 1) turizmo,
- 2) sporto,
- 3) pramogų ir poilsio paslaugų (1 lentelė).

Turizmo posektorius apima kelionių organizavimo ir turizmo paslaugų pardavimo veiklos profesijas. Turizmo posektoriaus įmonės teikia kelionių, ekskursijų, transporto ir apgyvendinimo paslaugų pardavimo, kelionių organizavimo ir rengimo paslaugas, teikia informaciją apie keliones, skatina turizmą ir reklamuoja turizmo galimybes.

Sporto posektorius apima įvairių sporto organizacijų teikiamų paslaugų profesijas. Sporto posektoriaus įmonės suteikia galimybę sporto, kūno rengybos (*fitneso*) ir fizinio aktyvumo klubų nariams užsiimti sportine veikla. Sporto posektoriaus įmonės apima individualių sportininkų, teisėjų, ekspertų, sekundantų ir kt. veiklą, sporto lygų ir reguliuojančiųjų įstaigų veiklą, o taip pat ir atvirų ar uždarų patalpų sporto renginių įrenginių eksploatavimą bei sporto renginių organizavimo ir jų vedimo paslaugas teikiančių organizacijų, turinčių nuosavus sporto įrenginius, veiklą.

Pramogų ir poilsio paslaugų posektorius apima profesijas, susijusias su įvairių laisvalaikio praleidimo paslaugų teikimu. Pramogų ir poilsio paslaugų posektoriaus įmonės teikia azartinių žaidimų ir lažybų organizavimo paslaugas, atrakcionų, teminių ir poilsio parkų organizavimo paslaugas, teikia pramoginių mugių, parodų ir renginių organizavimo ir pan. paslaugas.

Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius apima ir **tarpsektorines** veiklas, susijusias su botanikos ir zoologijos sodų bei gamtos rezervatų teikiamomis paslaugomis, pirčių, saunų, soliariumų, masažo kabinetų teikiamas paslaugas, koncertų ir teatro salių bei kitų meno įrenginių eksploatavimo paslaugas, teikia visų tipų muziejų eksploatavimo paslaugas, istorinių vietų ir pastatų eksploatavimo ir išsaugojimo paslaugas. Poilsio namų veikla, vaikų poilsio stovyklų veikla ir poilsinių transporto priemonių, priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veikla yra priskirtina Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriui.

1 lentelė. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus profesinio standarto ekonominės veiklos pagal EVRK 2

SEKCIJA	GRUPĖ	KLASĖ	KLASĖS APRAŠYMAS
N	79.1	79.11	Kelionių agentūrų veikla
N	79.1	79.12	Ekskursijų organizatorių veikla
	79.9	79.90	Kitų išankstinio užsakymo ir susijusių paslaugų veikla
R	91.0	91.03	Istorinių vietų ir pastatų bei panašių turistų lankomų vietų eksploatavimas
R	91.0	91.04	Botanikos ir zoologijos sodų bei gamtos rezervatų veikla
R	92.0	92.00	Azartinių žaidimų ir lažybų organizavimo veikla
R	93.1	93.11	Sporto įrenginių eksploatavimas
R	93.1	93.12	Sporto klubų veikla
R	93.1	93.13	Kūno rengybos centrų veikla
R	93.1	93.19	Kita sportinė veikla

R	93.2	93.21	Atrakcionų ir teminių parkų veikla
R	93.2	93.29	Kita pramogų ir poilsio organizavimo veikla
N	77.2	77.21	Poilsio ir sporto reikmenų nuoma ir išperkamoji nuoma
P	85.5	85.51	Sportinis ir rekreacinis švietimas
S	96.0	96.04	Fizinės gerovės užtikrinimo veikla
I	55.2	55.20	Poilsio namų veikla; Vaikų poilsio stovyklų veikla
I	55.3	55.30	Poilsinių transporto priemonių, priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veikla
R	90.0	90.04	Meno įrenginių eksploatavimo veikla
R	91.0	91.02	Muziejų veikla

Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus profesinis standartas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymu, darbdavių apklausos apie sektoriaus veiklas, profesijas, darbuotojų kompetencijas ir ateities perspektyvas duomenimis.

2. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus raida ir plėtra

Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų (TSPPP) sektoriaus raidos kiekybiniai rodikliai pateikiami remiantis Lietuvos statistikos departamento oficialiosios duomenų bazės rodikliais.

Turizmo posektorius vertintinas pagal turizmo palydovines sąskaitas. 2011–2015 m. stebimas nuolatinis turizmo paslaugų vartojimo augimas tiek atvykstamojo turizmo, tiek vietinio turizmo veiklose. Pagaminama produkcija turizmo būdingose ekonominės veiklos rūšyse taip pat stabiliai auga, ypač viešbučių, restoranų ir oro keleivinio transporto srityse. 2016 m., palyginti su 2015 m., turizmo sektoriuje sukurta pridėtinė vertė padidėjo 6,6 proc. ir sudarė 1,073 mlrd. Eur, arba 3,1 proc. šalies bendrosios pridėtinės vertės. 2016 m. turizmo posektoriuje dirbo 45 800 žmonių, t. y. 4,7 proc. visų privataus sektoriaus darbuotojų (Verslo žinios, 2017).

Sporto posektorius taip pat vertintinas pagal sporto palydovines sąskaitas. Sporto sektoriuje sukurta pridėtinė vertė 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo 4,5 proc. ir sudarė 263,2 mln. Eur, arba 0,8 proc. šalies bendrosios pridėtinės vertės. Sporto sektoriaus produkcija 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo 5,2 proc. ir sudarė 427,8 mln. Eur to meto kainomis.

Kelionių agentūrų, ekskursijų organizatorių, išankstinio užsakymo paslaugų ir susijusių veiklų įmonių skaičius per pastaruosius metus kito nežymiai (iki 10 proc.). Išlieka stabilus azartinių žaidimų ir lažybų organizavimo veiklos įmonių skaičius. Tačiau daugiau nei 50 proc. išaugo sportinės veiklos, pramogų ir poilsio organizavimo veiklos įmonių skaičius, daugiau nei 30 proc. fizinės gerovės užtikrinimo veiklos įmonių skaičius ir kūrybinės, meninės ir pramogų organizavimo veiklos įmonių skaičius.

Lietuvos turizmo posektoriaus, sporto posektoriaus, pramogų ir poilsio paslaugų posektoriaus įmonės yra mažojo verslo atstovai. Pavyzdžiui, kelionių agentūrų ir kelionių organizatorių įmonių skaičius, kurių darbuotojų skaičius yra nuo vieno iki keturių, sudaro apie 65 proc. visų turizmo posektoriaus įmonių skaičiaus. Per pastaruosius penkerius metus nežymiai auga būtent mažųjų įmonių skaičius ir atitinkamai mažėja įmonių, kuriose dirba daugiau nei 20 asmenų ir jos sudaro tik kiek daugiau nei 5 proc. turizmo posektoriaus įmonių. 2016 m. duomenimis, Lietuvoje

kelionių agentūrų ir kelionių organizatorių įmonių buvo 349, kuriose dirbo 2 234 asmenys. Vertinant penkerių metų laikotarpio (2013–2018 m.) statistinius duomenis, 2014 m. buvo skaitlingiausi įmonių (366) ir darbuotojų skaičiumi (2 508).

2016 m. turizmo posektoriuje dirbo 45,8 tūkst. asmenų, t. y. 4,7 proc. visų privataus sektoriaus darbuotojų arba 0,1 proc. mažiau nei 2014–2015 m. Daugiausia darbuotojų buvo užimti apgyvendinimo (28,7 proc.), maitinimo (27,3 proc.) ir kelių transporto (17 proc.) veiklose. Sporto posektoriuje 2016 m. dirbo 19,6 tūkst. asmenų, arba 1,4 proc. visų šalies užimtų gyventojų, palyginti su 2015 m. užimtųjų skaičius padidėjo 4,4 proc. Didžiausia užimtųjų dalis buvo sutelkta švietimo (48,8 proc.) ir sporto organizacijų (24,5 proc.) veiklose.

EVRK 2 sekcijos lygiu vertinant meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklą stebimas laisvų darbo vietų skaičiaus augimas nuo 190 vietų (2013 m.) iki 421 vietų (2017 m.). Augimo tendencija išlieka ir administracinėje, ir aptarnavimo veikloje nuo 562 vietų 2013 m. iki 1 014 vietų 2017 m.

Turizmo posektoriui išskirtinos šios tipinės darbuotojų darbo sąlygos:

- intensyvus kompiuterinės technikos ir visų komunikacijų priemonių naudojimas bendraujant tiek su klientais, tiek ir su tiekėjais;
- dažniausiai veiklų vykdymas susijęs su savarankišku darbu ir atsakomybe už darbo rezultatus;
- darbinei veiklai būdingas įprastinis darbo ritmas, tačiau turistinio sezono metu galimos problemų sprendimo užduotys ir ne darbo metu bei poilsio dienomis;
- veiklos reikalauja kruopštumo ir atidumo, gebėjimo bendrauti su įvairiais interesantais, atstovauti įmonės interesus.

Sporto posektoriui išskirtinos šios tipinės darbuotojų darbo sąlygos:

- intensyvus ir betarpiškas bendravimas su įvairių poreikių ir lūkesčių vartotojais, kas reikalauja bendrųjų ir specifinių žinių ir įgūdžių apie žmogaus kūno sandarą, fizinių pratimų įtaką, kontraindikacijas ir pan.;
- daugelis veiklų pasižymi specifiniu turiniu, vykdymo forma, dažnumu ir intensyvumu, todėl reikalingi specialistams planavimo, organizavimo ir sportinių renginių pravedimo gebėjimai;
- veiklų vykdymas yra organizuojamas laisvalaikio, savaitgaliais ir atostogų metu, todėl reikalinga didelė dėmesio koncentracija į individo ar grupės patirtį, emocijas, jausmus;
- privaloma išmanyti saugios aplinkos reikalavimus, gebėti suteikti pirmąją pagalbą.

Pramogų ir poilsio paslaugų posektoriui išskirtinos šios tipinės darbuotojų darbo sąlygos:

- intensyvus bendravimas vedant ekskursijas savo srities įstaigose arba vietovėse;
- reikalingos specifinės žinios ir įgūdžiai apie įvairios technikos naudojimą gyventojų poilsiui ir pramogoms.

Turizmo posektoriui yra būdingos šios taikomų technologijų kaitos tendencijos:

- elektroninės komunikacijos galimybių augimas skatina specifinių gebėjimų šioje srityje poreikį;
- interneto ir kitų modernių technologijų naudojimas didina darbo intensyvumą, reikalauja ir darbuotojų didesnio susitelkimo, ir gebėjimo greitai ir efektyviai bendrauti tiek su klientais, tiek su tiekėjais;

- klientų poreikių įvairovės augimas skatina didinti siūlomų produktų įvairovę, darbuotojams atitinkamai auga būtinybė turėti platesnes žinias apie kelionių galimybes;
- augant informacijos pateikimo būdų įvairovei didėja poreikis darbuotojų, sugebančių pateikti informaciją apie įmonę ir jos paslaugas įvairiais elektroniniais formatais ir komunikacijų kanalais.

Sporto posektoriui yra būdingos šios taikomų technologijų kaitos tendencijos:

- IT plėtra skatina vis didesnę profesionalaus sporto varžybų stebėtojų įsitraukimą;
- rungtynių dalyvio stebėjimas realiu laiku, tiesioginės transliacijos ir kiti privalumai, dėl spartaus IT vystymosi tampa prieinami masinių renginių organizatoriams;
- IT dėka dalyviams tampa prieinamas individualizuotas fizinio aktyvumo programų sudarymas, stebėsena, analizė ir vertinimas;
- IT dėka kuriami didelio meistriškumo sportininkų testavimo, varžybinės veiklos analizės modeliai;
- sparčiai plėtojamas elektroninio sporto vystymas bei virtualios ir pridėtinės (angl. *augmented*) realybės technologijų pritaikymas kuriant mobiliąsias programėles.

Pramogų ir poilsio paslaugų posektoriui yra būdingos šios taikomų technologijų kaitos tendencijos:

- auga poilsio ir pramogų įvairovės poreikis, todėl kuriamos naujos pramogos, didėja nuomojamos technikos įvairovė;
- siekiant pritraukti daugiau lankytojų rengiamos modernios muziejų ekspozicijos, panaudojant naujausias multimedijos ir kitas technologijas, didinant lankytojų įsitraukimą į pristatomą medžiagą tiek muziejuose, tiek įvairių organizacijų lankytojų centruose.

Turizmo posektoriuje yra stebimi šie darbo organizavimo pokyčiai:

- daugėjant bendravimo moderniomis komunikavimo priemonėmis auga darbo iš namų poreikis ir galimybės, kas didina įtampą darbdaviams, bet tuo pačiu atsiranda lankstesnės darbo sąlygos darbuotojams;
- naujų technologijų naudojimas skatina tobulinti kvalifikaciją;
- sėkmingam naujų technologijų įsisavinimui padeda gerėjanti vidinė komunikacija ir komandinis darbas įmonėse.

Sporto posektoriuje yra stebimi šie darbo organizavimo pokyčiai:

- auga asmeninio trenerio kokybiškų paslaugų poreikis plečiantis sveikatinamojo fizinio aktyvumo veikloms;
- stebima komandinio darbo integruojant įvairių profesijų atstovus būtinybė didelio meistriškumo sportininkų rengimo ir varžymosi procese;
- didėja viešosios ir privačios partnerystės poreikis organizuojant sporto renginius, statant sporto įrenginius, priimant svarbius sprendimus ir pan.

Pramogų ir poilsio paslaugų posektoriuje yra stebimi šie darbo organizavimo pokyčiai:

- vis daugiau kuriasi privačių muziejų ir panašių poilsio ir pramogų įmonių, kuriose darbas organizuojamas ne biudžetinės įstaigos, o komercinės organizacijos veiklos principais.

Turizmo posektoriuje yra būdingos šios kvalifikuotos darbo jėgos paklausos ir pasiūlos kaitos tendencijos:

- augant savarankiškam kelionių organizavimui, didėja pavojus darbo vietų poreikio mažėjimui turizmo verslo įmonėse;
- modernių technologijų naudojimas skatina darbdavius ieškoti specialistų, gebančių efektyviai naudotis šiuolaikinėmis interneto galimybėmis, moderniomis komunikacijos priemonėmis;
- plečiantis kelionių geografijai tiek atvykstamajame, tiek ir išvykstamajame turizme auga įvairių užsienio kalbų mokėjimo poreikis, vien anglų ar rusų kalbų žinių nebepakanka; auga nišinių produktų ir įmonių poreikis, plečiantis kelionių įvairovei, kai kuriuos kelionių produktus pagaminti savarankiškai tampa per daug sudėtinga, atsiranda galimybės įsilieti į rinką išradintiems kelionių organizatoriams, tuo pačiu didėja labiau kūrybingų darbuotojų poreikis.

Sporto posektoriuje yra būdingos šios kvalifikuotos darbo jėgos paklausos ir pasiūlos kaitos tendencijos:

- kuriasi įvairios sporto ir fizinio aktyvumo organizacijos, kurioms reikalingi tinkamus įgūdžius ir žinias turintys darbuotojai;
- stebimos besikeičiančios ir kompleksinės specialistų užimtumo savybės (darbas nepilnu etatu, antras darbas, savisamdos darbai ir pan.), kurios iššaukia darbo rinkos lankstumo poreikį;
- jaučiamas konfliktas tarp valstybinio reguliavimo ir sporto sistemos autonomiškumo bei savireguliacijos, kas tiesiogiai turi įtakos žmonių išteklių formavimui, kvalifikacijos tobulinimui ir perkvalifikavimo paklausai;
- besikeičiantis sporto vaidmuo stiprinant sveikatą, akcentuojant socialinę, ekonominę sporto naudą, poveikį asmenybės vystymuisi ir pan. formuoja poreikį naujoms specialistų žinioms, įgūdžiams ir kompetencijoms.

Pramogų ir poilsio paslaugų posektoriui yra būdingos šios kvalifikuotos darbo jėgos paklausos ir pasiūlos kaitos tendencijos:

- augantis poilsio ir pramogų poreikis skatina naujų darbo vietų kūrimą įvairiose posektoriaus įmonėse ir organizacijose;
- sėkmingai posektoriaus įmonių ir organizacijų plėtrai reikalingi darbuotojai, turintys modernių technologijų bei technikos naudojimo kompetencijas;
- keičiantis muziejų ir kitų organizatorių lankytojų poreikiams kuriamos naujos darbo vietos, skirtos ne ekspozicijų ir kolekcijų priežiūrai, bet bendravimui su lankytojais, muziejų ir kitų organizacijų marketingo vystymui.

3. Sektoriaus specialistų rengimas

Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus specialistų rengimas pasižymi gausia studijų programų įvairiose švietimo institucijose pasiūla. AIKOS sistemoje pateikiama virš dvidešimties įvairių pavadinimų specialistų mokymo programų susijusių su Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriumi. Daugiau nei dešimtyje Lietuvos aukštųjų mokyklų siūloma įvairių su turizmu susijusių studijų programų, kuriose kasmet parengiama apie 200

bakalaurų ir apie 20 magistrų. Vadovaujantis Vakarų Europos patirtimi su turizmu susijusios studijų programos dažniausiai yra skirstomos į dvi pagrindines grupes: turizmo ir svetingumo. Stebima tendencija, kad universitetų siūlomos studijų programos labiau orientuotos į rekreaciją, kultūrą ir paveldą bei sportą turizmo kontekste nei į turizmo verslą, o kolegijos siūlo platesnio pobūdžio studijų programas, apimančias tiek turizmą, tiek ir svetingumą (Katunian, 2015). Viena iš dešimties darbo vietų pasaulyje yra sutelkta turizmo sektoriuje. 2017 m. pasaulyje buvo užfiksuota 1,323 mlrd. tarptautinių turistų. Sporto posektoriaus studijų programų pasiūla yra žymiai mažesnė nei turizmo posektoriaus, koncentruota iš esmės į kelias aukštąsias mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas bei orientuota į pakankamai specifinę tikslinę rinką: trenerių, kūno kultūros mokytojų, vadybininkų, kineziterapeutų, fizinio aktyvumo specialistų parengimą. Parengiamų specialistų skaičius šalyje per metus yra virš 400 asmenų. Sporto pridėtinė vertė sudaro 2,12 proc. bendros ES sukuriamos vertės, o su sportu susijusiose veiklose dirba 2,72 proc. visų ES užimtų gyventojų (2018). Kitaip tariant, maždaug 47 eurai bendro vidaus produkto (BVP) ir kas 37 darbuotojas Europos Sąjungos šalyse yra tiesiogiai susiję su sporto veikla. Šie skaičiai parodo, kad sportas yra užimtumui intensyvesnė ekonominė veikla nei BVP. Kitaip tariant, 1 proc. BVP padidėjimas padidina užimtumą 1,35 proc. Pramogų ir poilsio paslaugų posektoriaus specialistai rengiami profesinio bakalauro ir profesinio mokymo programose, integruojančiose kūrybą, laisvalaikį, turizmą, sportą ir sveikatingumą. Parengiamų specialistų skaičius preliminariais paskaičiavimais yra apie 300 asmenų. Remiantis Europos Sąjungos tyrimų portalo SKILLS PANORAMA prognoze meno ir rekreacijos sektorius patirs stipriausius darbo vietų pokyčius Lietuvoje 2016-2030 m. Galime daryti prielaidą, kad Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius pareikalaus specialistų turinčių tinkamas kvalifikacijas ir pasižyminčių asmeninėmis bei profesinėmis kompetencijomis,

4. Vykdyti tyrimai

Tyrimą sudaro 3 etapai:

- *Pirmojo etapo* metu buvo atliktas kiekybinis tyrimas – anketinė darbdavių apklausa, kurios metu buvo apklaustos sektoriaus įmonės, siekiant patikslinti, kiek joms aktualios Lietuvos profesijų klasifikatoriuje (LPK) ir Europos įgūdžių (gebėjimų), kvalifikacijų ir profesijų klasifikatoriuje (ESCO) išskirtos profesijos;
- *Antrajame etape* buvo atlikta antrinių informacijos šaltinių (įvairių dokumentų, tokių kaip pareigybių aprašai, instrukcijos, standartai, profesijų ir ekonominės veiklos klasifikatoriai ir kt.) analizė, kurios metu buvo sudarytas kiekvienos sektoriui priklausančios profesijos veiklos uždavinių ir kompetencijų sąrašas.
- *Trečiajame etape* atliktas kokybinis tyrimas – individualūs ir grupiniai interviu su įmonių vadovais bei darbuotojais. Jo metu buvo siekiama surinkti profesinio standarto kvalifikacijų aprašymui reikalingą empirinę medžiagą apie sektoriaus veiklos procesus, profesinės veiklos uždavinius, specialiąsias ir bendrąsias kompetencijas, jų ribas.

Turizmo posektorius

- **Atrinktos 228 įmonės**, užsiimančios išvykstamojo, atvykstamojo, vietinio turizmo veiklomis bei turizmo informacijos centrai. Atsakymai gauti iš 30 įmonių.
- Įtrauktos skirtingo dydžio įmonės – nuo 2 iki 127 darbuotojų;

- Įtrauktos įvairioms klientų grupėms paslaugas teikiančios įmonės – atvykstantiems turistams, išvykstantiems turistams, vietiniams turistams, kultūros turistams, konferencijų ir verslo turistams, laisvalaikio turistams ir kt.;
- Parinktos skirtingos apimties paslaugas teikiančios įmonės – nuo vienos konkrečių paslaugų grupės (pvz., išvykstamojo turizmo) iki daugiafunkcinių įmonių, teikiančių plataus spektro turizmo paslaugas įvairiuose Lietuvos regionuose įvairiausio tipo turistams;
- Skirtingo juridinio statuso bei nuosavybės formos įmonės – individualios įmonės, mažosios bendrijos, uždarnosios akcinės bendrovės, akcinės bendrovės, biudžetinės įstaigos, viešosios valstybinės ir nevyriausybinės įstaigos;
- Įtrauktos įmonės iš įvairių Lietuvos regionų, miestų ir rajonų savivaldybių.

Sporto posektorius

- **Atrinkta 110 įmonių**, užsiimančių sporto paslaugų teikimu: įvairių sporto šakų federacijų ir asociacijų; sporto klubų, centrų, mokyklų, arenų. Atsakymai gauti iš 27 įmonių.
- Įtrauktos skirtingo dydžio įmonės – nuo 2 iki 272 darbuotojų;
- Įtrauktos įvairioms klientų grupėms paslaugas teikiančios įmonės – profesionaliems sportininkams, sportininkams ir sportininkams mėgėjams, suaugusiems, vaikams, šeimoms, neįgaliesiems, pagyvenusiems, senyvo amžiaus žmonėms;
- Parinktos skirtingos apimties paslaugas teikiančios įmonės, – nuo vienos konkrečių paslaugų grupės iki daugiafunkcinių sporto centrų;
- Skirtingo juridinio statuso bei nuosavybės formos įmonės – uždarnosios akcinės bendrovės, biudžetinės įstaigos, nevyriausybinės įstaigos;
- Įtrauktos įmonės iš įvairių Lietuvos regionų, miestų ir rajonų savivaldybių.

Pramogų ir poilsio paslaugų posektorius

- **Atrinktos 308 įmonės**. Atsakymai gauti iš 54 įmonių. Šis posektorius pasižymi smulkių, specializuotų poilsio ir laisvalaikio paslaugas teikiančių įmonių gausa. Tyrimu buvo siekiama maksimaliai padengti visą posektoriaus paslaugų spektrą. Apklausti muziejai, botanikos ir zoologijos sodai, nuotykių parkai, saugomų teritorijų direkcijos, baidarių, dviračių ir kitų laisvalaikio įrenginių nuoma užsiimančios įmonės, aeroklubai, žirgynai ir kitokio pobūdžio laisvalaikio veiklas organizuojančios įmonės;
- Įtrauktos skirtingo dydžio įmonės – nuo 1 iki 444 darbuotojų;
- Įtrauktos įvairioms klientų grupėms paslaugas teikiančios įmonės – suaugusiems, vaikams, šeimoms, neįgaliesiems, pagyvenusiems ir seniems žmonėms;
- Parinktos skirtingos apimties paslaugas teikiančios įmonės – nuo vienos konkrečių paslaugų grupės (pvz. baidarių nuomos) iki daugiafunkcinių įmonių, teikiančių plataus spektro laisvalaikio ir poilsio paslaugas įvairiuose Lietuvos regionuose įvairiausio tipo klientams (pvz. nacionaliniai, pramogų parkai);
- Skirtingo juridinio statuso bei nuosavybės formos įmonės – individualios įmonės, mažosios bendrijos, uždarnosios akcinės bendrovės, akcinės bendrovės, biudžetinės įstaigos, viešosios valstybinės ir nevyriausybinės įstaigos;
- Įtrauktos įmonės iš įvairių Lietuvos regionų, miestų ir rajonų savivaldybių.

5. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus posektorių veiklos sritys ir profesijos

Atlikus profesijų atranką pagal veiklos sritis iš Lietuvos profesijų klasifikatoriaus (LPK) ir Europos įgūdžių (gebėjimų), kvalifikacijų ir profesijų klasifikatoriaus (ESCO), atrinktos šios sektoriui būdingos profesijos:

2 lentelė. Profesijų sąrašas pagal veiklos sritis iš LPK ir ESCO

Posektoriai	Veiklų sritys (EVRK 2)	Profesijos
Turizmo	Kelionių agentūrų veikla (79.11)	Turizmo vadybininkas Kelionių konsultantas Kelionių organizatorius Kelionių bilietų išrašymo tarnautojas Kelionių agentūros tarnautojas Kelionių agentūros užsakymų tarnautojas Kelionių organizatoriaus atstovas Turizmo sutarčių rengėjas
	Ekskursijų organizatorių veikla (79.12)	Turizmo vadybininkas Kelionių konsultantas Kelionių organizatorius Kelionių bilietų išrašymo tarnautojas Kelionių agentūros tarnautojas Kelionių agentūros užsakymų tarnautojas Kelionių vadovai Gidas Kelionių organizatoriaus atstovas Turizmo sutarčių rengėjas
	Kitų išankstinio užsakymo ir susijusių paslaugų veikla (79.90)	Turizmo informacijos konsultantas Turizmo sutarčių rengėjas Gidas
	Istorinių vietų ir pastatų bei panašių turistų lankomų vietų eksploatavimas (91.03)	Ekspozicijos gidas
Sporto	Sporto klubų veikla (93.12)	Sportininkas Sportininkas profesionalas Sporto treneris Sporto instruktorius Sporto teisėjas
	Kūno rengybos centrų veikla (93.13)	Kūno rengybos instruktorius Asmeninis treneris Treniruoklių salės instruktorius

	Kita sportinė veikla (93.19)	Sporto mitybos specialistas Sporto komentatorius Sporto skyriaus redaktorius Sporto agentas Sporto medicinos gydytojas Slidinėjimo instruktorius Plaukimo instruktorius Buriavimo instruktorius Jojimo instruktorius Nardymo instruktorius
	Sportinis ir rekreacinis švietimas (85.51)	Sporto dėstytojas Neformaliojo švietimo mokytojas {sporto, kūno kultūros ir pan. mokymas}
Pramogų ir poilsio paslaugų	Azartinių žaidimų ir lažybų organizavimo veikla (92.00)	Lažybų tarpininkas, bukmekeris Lažybų tarpininkas kasininkas Lošimo namų tarnautojas, krupjė
	Atrakcionų ir teminių parkų veikla (93.21)	Atrakcionų parko palydovas Atrakcionų parko prižiūrėtojas Atrakcionų instruktorius
	Kita pramogų ir poilsio organizavimo veikla(93.29)	Turizmo instruktorius Pardavimų vadybininkas
Tarpsektorinės veiklos	Botanikos ir zoologijos sodų bei gamtos rezervatų veikla (93.04)	Botanikas Botanikos laborantas Botaninių kolekcijų kuratorius Zoologas Gamtinės aplinkos ir zoologijos dėstytojas Zoologijos laborantas Zoologijos sodo gyvūnų prižiūrėtojas Kvalifikuotas zoologijos sodo darbininkas Paukščių rezervato prižiūrėtojas Gamtos rezervato prižiūrėtojas
Tarpsektorinės veiklos	Sporto įrenginių eksploatavimas (93.11)	Sporto salės administratorius Sporto reikmenų surinkėjas Sporto salės budėtojas Įrangos nuomos vadybininkas
	Fizinės gerovės užtikrinimo veikla (96.04)	Pirtininkas
	Meno įrenginių eksploatavimo veikla (90.04)	
	Poilsio namų veikla; Vaikų poilsio stovyklų veikla (55.20)	Poilsio organizavimo administratorius Poilsio namų budėtojas

Poilsinių transporto priemonių, priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veikla (55.30)	Poilsio organizavimo administratorius Transporto aikštelių budėtojas
Muziejų veikla (91.04)	Muziejininkas Muziejaus gidas

Taip pat, atlikta šiuo metu suteikiamų kvalifikacinių laipsnių / kvalifikacijų turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriuje analizė. Aukštojo mokslo kvalifikacinių laipsnių ir kvalifikacijų sąrašas pagal posektorius pateikiamas 3 lentelėje.

3 lentelė. Baigus studijų ir mokymo programas šiuo metu suteikiami kvalifikaciniai laipsniai ir (arba) kvalifikacijos. Duomenų šaltinis: www.aikos.smm.lt/registrai

Posektoriai	Kvalifikacinis laipsnis / Kvalifikacija
Turizmo	Kelionių vadovas (III) Kelionių agentas (IV) Turizmo administravimas (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Ekoturizmas (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Turizmo ir laisvalaikio vadyba (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Turizmas ir svetingumas (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Turizmas ir poilsis (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Turizmas ir viešbučiai (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Rekreacija ir turizmas (Verslo vadybos bakalauras) Tarptautinių turizmo renginių vadyba (Verslo vadybos magistras) Kaimo turizmo organizatorius (IV)
Sporto	Sportinė rekreacija ir turizmas (Verslo vadybos bakalauras) Kultūros ir sporto vadyba (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Turizmo ir sporto vadyba (Verslo vadybos magistras) Sporto vadyba (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Sporto klubo paslaugų darbuotojas (IV) Sporto klubo veilos organizatorius (IV)
Pramogų ir poilsio paslaugų	Apeigų ir švenčių organizatorius (III) Apeigų ir švenčių organizatorius (IV) Apeigų ir švenčių paslaugų darbuotojas (IV) Poilsio paslaugų agentas (III) Poilsio paslaugų agentas (IV) Poilsio kaime organizatorius (III) Turizmas ir renginiai (Verslo vadybos profesinis bakalauras) Renginių verslo vadyba (verslo vadybos profesinis bakalauras)

	Turizmo ir laisvalaikio vadyba (verslo vadybos profesinis bakalauras)
--	---

Atlikus kiekybinį tyrimą (anketinę darbdavių apklausą, kurios metu buvo apklaustos sektoriaus įmonės, siekiant patikslinti, kiek joms aktualios LPK ir ESCO klasifikatoriuose išskirtos profesijos), antrinių informacijos šaltinių (įvairių dokumentų, tokių kaip pareigybių aprašai, instrukcijos, standartai, profesijų ir ekonominės veiklos klasifikatoriai ir kt.) analizę, kurios metu buvo sudarytas kiekvienos sektoriui priklausančios profesijos veiklos uždavinių ir kompetencijų sąrašas ir kokybinį tyrimą (individualius ir grupinius interviu su įmonių vadovais bei darbuotojais, kurių metu buvo siekiama surinkti profesinio standarto kvalifikacijų aprašymui reikalingą empirinę medžiagą apie sektoriaus veiklos procesus, profesinės veiklos uždavinius, specialiąsias ir bendrąsias kompetencijas), ekspertai parengė šiuo metu darbo rinkoje aktualių profesijų ir siūlomų kvalifikacijų sąrašą.

Lyginant su profesijomis, kurios pateiktos LPK, matome, kad profesijų sąrašas yra trumpesnis, kadangi dalis į LPK įtrauktų profesijų nebuvo aptiktos apklaustose įmonėse, o siaurosios (vienos ar dviejų kompetencijų) profesijos tapo platesnių profesijų dalimi. Ekspertų siūlomos kvalifikacijos taip pat apima daugiau veiklos sričių ir tampa platesnėmis. Tai leidžia darbuotojui lengviau prisitaikyti nuolat besikeičiančioje darbo rinkoje.

4 lentelė. Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus posektoriams būdingos profesijos ir ekspertų siūlomos kvalifikacijos

Posektoriai	Profesijos Duomenų šaltinis: darbdavių apklausos duomenys	Profesinio standarto rengimo ekspertų grupės rekomenduojamos kvalifikacijos
Turizmo	Kelionių pardavimo agentas	Kelionių agentas
	Kelionių vadovas	Kelionių vadovas
	Kelionių organizatorius	Turizmo vadybininkas
	Turizmo vadybininkas	
	Turizmo informacijos konsultantas	
Sporto	Sportinės veiklos organizatorius	Sporto vadybininkas
	Sporto treneris Sporto instruktorius	Aukšto meistriško sporto specialistas Aukšto meistriško sporto instruktorius
	Kūno rengybos instruktorius Asmeninis treneris Treniruoklių salės instruktorius	Fizinio aktyvumo instruktorius Fizinio aktyvumo specialistas

Pramogų ir poilsio paslaugų	Krupjė Animatorius Renginių organizatorius	Aktyvaus poilsio paslaugų instruktorius Pramogų ir poilsio paslaugų organizatorius Renginių vadybininkas
-----------------------------	--	--

6. Preliminarus kvalifikacijų sąrašas

Išanalizavus turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriui priskiriamų profesijų, kvalifikacijų ir įmonėse realiai egzistuojančių profesijų bei pareigybių pobūdį, profesinio standarto rengimo ekspertų grupė teikia preliminarų kvalifikacijų sąrašą:

Kvalifikacijos pavadinimas	Kvalifikacijos lygis pagal LTKS	Kvalifikacijos lygis pagal EKS
<i>Posektooriaus pavadinimas: Turizmo posektoorius</i>		
Kelionių agentas	IV	IV
Kelionių vadovas	IV	IV
Kelionių vadovas	VI	VI
Turizmo vadybininkas	VI	VI
Turizmo vadybininkas	VII	VII
<i>Posektooriaus pavadinimas: Sporto posektoorius</i>		
Fizinio aktyvumo instruktooriaus asistentas	III	III
Fizinio aktyvumo instruktorius	IV	IV
Aukšto meistriškumo sporto instruktorius	V	V
Fizinio aktyvumo specialistas	VI	VI
Aukšto meistriškumo sporto specialistas	VI	VI
Sporto vadybininkas	VI	VI
Sporto vadybininkas	VII	VII
Aukšto meistriškumo sporto specialistas	VII	VII
<i>Posektooriaus pavadinimas: Pramogų ir poilsio paslaugų posektoorius</i>		
Aktyvaus poilsio paslaugų instruktorius	IV	IV
Pramogų ir poilsio paslaugų organizatorius	V	V
Renginių vadybininkas	VI	VI

7. Kvalifikacijų tyrimo duomenys

Kokybinio tyrimo metu (vykdant darbdavių apklausą) metu surinkti profesinių veiklų (duomenys apie veiklos objektus, veiklos sritis, pagrindines darbinės funkcijas, bendruosius bei specifinius gebėjimus) aprašai pateikiami 5-17 lentelėse.

5 lentelė. Kelionių agentas, IV

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79; 93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo posektorius (79.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Kelionių agentas, 4221	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Kelionių paslaugų pardavimas, sklandaus realizavimo užtikrinimas nuo kelionės išsigijimo iki keliautojo grįžimo namo	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Turistų informavimas kelionių ir kitų turizmo paslaugų klausimais	1.1. Dirbti su rezervacinėmis sistemomis.	Darbas kompiuterinėmis rezervacinėmis sistemomis; reikalingos informacijos radimas; geriausio kelionės ir paslaugų pasiūlymo paieška pagal užklausimą (atitinkami viešbučiai, datos, biudžetas); paslaugų rezervavimas, užsakymas; savarankiškas sprendimų priėmimas.
	1.2. Teikti informaciją įmonės padaliniams, klientams ir tiekėjams telefonu ir el. paštu.	Turizmo srities informacijos išmanymas: turizmo geografija (sezonas, laiko juostos ir t.t.), pagrindinės turizmo kryptys, politinė padėtis; pozityvus informacijos pateikimas; taisyklinga kalba (raštu ir žodžiu); savarankiškas darbas nuo kelionės pasiūlymo formavimo (kelionės paieška, skrydžių paieška, apgyvendinimo paslaugų paieška ir t.t.) iki formos ir laiško

		stiliaus pateikiant pasiūlymą klientui.
2. Kelionių pardavimas	2.1. Parduoti kelionę.	Darbas kompiuterinėmis rezervacinėmis sistemomis; paslaugų tiekėjų web puslapiams, katalogais, žemėlapiams; kelionės pardavimas pagal kliento pageidavimus (atitinkami viešbučiai, datos, biudžetas); informavimas apie reikalavimus kelionių dokumentams, draudimui; teisinių aspektų išmanymas (vizos, pasai), tinkamas komunikavimas su klientais.
	2.2. Parduoti papildomas paslaugas.	Papildomų paslaugų pardavimas pagal kliento pageidavimus (ekskursijos, pervežimai ir t.t.); sklandus informacijos pateikimas; tikslumas.
	2.3. Parengti sutartį.	Sutarties parengimas laikantis teisinių reikalavimų: klientų pasirašymas, dokumentų išsiuntimas laiku, klientų tinkamas informavimas, mokėjimų kontrolė.
3. Kelionių vykdymo priežiūra	3.1. Kontroliuoti išvykimus.	Atsakomybė nuo kelionės pardavimo iki keliautojo grįžimo; atsakomybė už informavimą bet kuriuo paros metu; tinkamas komunikavimas su klientais.
	3.2. Spręsti problemines situacijas.	Neplanuotų probleminių situacijų sprendimas (atsauktos viešbučių rezervacijos ir t.t.) bet kuriuo paros metu; operatyvi ir į problemų sprendimą orientuota komunikacija su klientu el. paštu ir telefonu; savarankiškas sprendimų priėmimas dėl galimų sprendimų būdų, komunikacijos su paslaugų teikėjais, problemos rimtumo ir galimybių padėti klientui.
	3.3. Užtikrinti grįžtamąjį ryšį.	Klientų atsiliepimų sisteminimas; bendravimas su nuolatiniiais klientais- naujų turizmo krypčių pristatymas, lankstumas, greitas reagavimas į siūlomus pokyčius.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Aukštasis neuniversitetinis arba profesinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	IV	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	IV	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimas valstybine kalba – nepriekaištingas (žodžiu ir raštu). Užsienio kalbų žinios privalomos (ypač anglų), kuo daugiau užsienio kalbų – tuo geriau.
2.	Skaitmeninis raštingumas būtinas: su klientais bendraujama e-priemonėmis (kompiuteriai, sistemos, projektorius pristatymams ir t.t.)
3.	Iniciatyva ir verslumas ypač svarbu, kadangi darbas daugiausiai vyksta siekiant pardavimų, turi būti noras laimėti. Vyksta nuolatinė klientų paieška, siekiama gauti kuo daugiau užsakymų, parduoti kuo daugiau papildomų paslaugų.
4.	Kultūrinis sąmoningumas yra svarbus, nes parduodami ir pažintinių kelionių maršrutai, važiuojama į skirtingus regionus, kur vyrauja skirtingos religijos, su jomis susijusios subtilybės, kurias svarbu paaiškinti.
5.	Mokymasis mokytis – kelionių pardavimo agentas mokosi nuolatos, atsiranda naujos turizmo kryptys, keičiantis geopolitiniai situacijai pasaulyje atsiranda naujų plonybių kurių reikia laikytis ir t.t.
6.	Matematiniai gebėjimai svarbūs, bet lygis pakankamai paprastas: valiutai konvertuoti, mokesčiams apskaičiuoti, galutinei kainai paskaičiuoti, nuolaidai paskaičiuoti.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra

Specialieji reikalavimai: nėra

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus, savarankiškas

Darbo aplinka: Tvarkinga darbo vieta. Fizinės darbo sąlygos – sėdimas darbas. Psichologinės darbo sąlygos – patiriama įtampa dėl pardavimų plano vykdymo. Pasitaiko stresinių situacijų, kurias reikia spręsti greitai ir profesionaliai, pvz.: atšauktas skrydis, draudiminis atvejis kelionės metu, neįvykusi kelionė ir t.t.

Darbų saugos reikalavimai: darbas kompiuteriu

Pagrindinės darbo priemonės: kompiuteris, kasos aparatas, kortelių skaitytuvas, spausdintuvas, skaičiuotuvas, išmanusis telefonas, planšetinis kompiuteris. Informacijos valdymui: rezervacinės sistemos, paslaugų tiekėjų web puslapiai, katalogai, žemėlapiai, infoturai (mokomosios išvykos į užsienio valstybes) ir t.t. Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): reikės dirbti dar greičiau, operatyviau, konstruktyviau, gebėti patraukliai vizualiai pateikti informaciją (skaitmeninėmis priemonėmis), mažės techninio darbo (pvz. buhalteriniai sprendimai bus susieti su užsakymais (rezervacinės sistemos)).

6 lentelė. Kelionių vadovas, IV

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo posektorius (79.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Kelionių vadovas, 5113	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Turistų grupių lydėjimas, su kelione susijusios informacijos teikimas, lankomų vietų pristatymas (trumpas, neišsamus)	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Vadovavimas turistinei grupei kelionės metu	1.1. Pasitikti turistus.	Turistų pasitikimas, lydėjimas iki viešbučių, pagalba užsiregistruojant viešbutyje.
	1.2. Teikti informaciją turistams.	Su kelione susijusios informacijos teikimas turistinei grupei (apie šalį, viešbučius, maistą, lankytinus objektus ir t.t.); informavimas apie papildomas paslaugas; savarankiškas sprendimas kokią informaciją pateikti kuriuo metu; plataus masto šalies išmanymas (religija, istorija, ekonomika, praktinė informacija, politika ir t.t.).
2. Bendradarbiavimas su paslaugų teikėjais kelionės metu	2.1. Bendrauti su kitų paslaugų teikėjais.	Bendravimas su gidais, restoranų, viešbučių, muziejų ir t.t. darbuotojais; reikalui esant informacijos vertimas.
	2.2. Bendrauti su kelionės organizatoriais.	Turistų apklausos vykdymas ir pateikimas kelionės organizatoriams; kelionių organizatoriaus informavimas apie neatitikimus kelionės planui.
3. Bendravimas su turistinės grupės nariais	3.1. Užtikrinti turistų saugumą kelionės metu.	Savarankiškas konfliktinių situacijų su turistais sprendimas; savarankiškas elgesio nenumatytose situacijose sprendimas; pirmosios pagalbos suteikimas.

	3.2. Palaikyti nuolatinį ryšį su turistais	Turistų pasitenkinimo lygio tyrimas; bendravimas su skirtingų tipų žmonėmis; komunikavimo pagalbos teikimas; bendravimo etikos ir psichologijos išmanymas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Profesinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	IV	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	IV	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Gerai bendravimo įgūdžiai valstybine kalba (ypač žodžiu). Kadangi informacija dažniausiai yra pateikiama lietuvių kalba – Lietuvos piliečiams (tiesa, pasitaiko dalį informacijos pateikti rusų arba anglų kalbomis). Geri bendravimo užsienio kalbomis įgūdžiai (ypač žodžiu). Anglų ir rusų, bei tų valstybių kurios yra lankomos (privalumas).
2.	Kultūrinis sąmoningumas svarbus, kadangi dirbama šalyse su skirtingomis religijomis, kultūromis ir pan. Tarpkultūrinių skirtumų išmanymas.
3.	Gebėjimas mokytis, kadangi nuolat tenka atnaujinti informaciją apie šalį, turistų lankomus objektus ir t.t.
4.	Skaitmeninis raštingumas – ataskaitoms paruošti (darbas su MS Office, ypač Excel). Tenka dirbti su vidine informacijos valdymo sistema (pvz.: iš bendros sistemos eina info žinutės į klientų telefonus), kompiuteriu, planšete, išmaniuoju telefonu.
5.	Iniciatyvumas – reikalinga siekiant patobulinti turistų pasitenkinimą, kadangi kelionių vadovai su turistais praleidžia daugiausiai laiko, jie žino kas turistams patinka ir nepatinka, tad gali siūlyti centriniam biurui, ką galima būtų keisti ir pan. (idėjų bankas). Verslumas – parduoti kuo daugiau papildomus ekskursijų ir kitų papildomų paslaugų.
6.	Matematiniai gebėjimai reikalingi, pvz. parduodant ekskursijas reikia suskaičiuoti galutinę kainą, nuolaidą ir pan. Kainas, sumas ir paskaičiavimus reikia suvesti į bendrą sistemą planšetinio kompiuterio pagalba.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra

Specialieji reikalavimai: nėra

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus, mobili darbo vieta

Darbo aplinka: Fizinės sąlygos: tenka daug judėti, keltis anksti, ilgai keliauti autobusu, ilgi pervežimai ir t.t.

Psichologinės sąlygos: gebėjimas prisitaikyti prie skirtingų tipų žmonių, spręsti konfliktines situacijas, nervinė įtampa.

Darbu saugos reikalavimai: Priklausomai nuo kelionės tipo, gali būti taikomos įvairaus pobūdžio saugumo reikalavimo taisyklės (pvz. raftingas, kopimas į kalnus ir t.t.).

Pagrindinės darbo priemonės: mikrofonas, planšetinis kompiuteris, rezervacinė sistema, informacijos valdymo sistema, elektroninis paštas.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Abejojama, kad šios pareigos **ateityje** labai keisis. Tam tikros įmonės bandė vietoje kelionės vadovo praktikuoti įrašų paleidimą autobuse, bet ši praktika visiškai nepasiteisino. Turistams reikia tikro bendravimo, patyrusio kelionių vadovų. Tikėtina, kad ateityje reikės dar daugiau lankstumo, kadangi kelionių vadovų prašoma lydėti grupes skirtinguose regionuose ir pan.

7 lentelė. Kelionių vadovas, VI

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo posektorius (79.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Kelionių vadovas, 5113	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Turistų grupių lydėjimas, su kelione susijusios informacijos teikimas, lankomų vietų pristatymas (trumpas, neišsamus)	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Vadovavimas turistinei grupei kelionės metu	1.1. Pasitikti turistus.	Turistų pasitikimas, lydėjimas iki viešbučių, pagalba užsiregistruojant viešbutyje.
	1.2. Teikti informaciją turistams.	Su kelione susijusios informacijos teikimas turistinei grupei (apie šalį, viešbučius, maistą, lankytinus objektus ir t.t.); informavimas apie papildomas paslaugas; savarankiškas sprendimas kokią informaciją pateikti kuriuo metu; plataus masto šalies išmanymas (religija, istorija, ekonomika, praktinė informacija, politika ir t.t.).
2. Bendradarbiavimas su paslaugų teikėjais kelionės metu	2.1. Bendrauti su kitų paslaugų teikėjais.	Bendravimas su gidais, restoranų, viešbučių, muziejų ir t.t. darbuotojais; reikalui esant informacijos vertimas.
	2.2. Bendrauti su kelionės organizatoriais.	Turistų apklausos vykdymas ir pateikimas kelionės organizatoriams; kelionių organizatoriaus informavimas apie neatitikimus kelionės planui.
3. Bendravimas su turistinės grupės nariais	3.1. Užtikrinti turistų saugumą kelionės metu.	Savarankiškas konfliktinių situacijų su turistais sprendimas; savarankiškas elgesio nenumatytose situacijose sprendimas; pirmosios pagalbos suteikimas.
	3.2. Palaikyti nuolatinį ryšį su turistais.	Turistų pasitenkinimo lygio tyrimas; bendravimas su skirtingų

		tipų žmonėmis; komunikavimo pagalbos teikimas; bendravimo etikos ir psichologijos išmanymas.
4. Ekskursijų vedimas	4.1. Rengti ekskursijas	Ekskursijų rengimo ir vedimo metodikos taikymas; gido profesinės etikos normų žinojimas; teisinius ir komercinius gido veiklos aspektų žinojimas; komunikacijos, retorikos ir bendravimo psichologijos žinojimas ir praktinis taikymas.
	4.2. Teikti informaciją apie lankytinus objektus.	Lietuvos kultūros, istorijos ir geografijos pagrindų žinojimas; turizmo išteklių apžvalga; pasaulio ir Lietuvos architektūros ir dailės raidos pagrindų žinojimas.
Reikalaujama kvalifikacija <i>(nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</i>	Aukštasis universitetinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	VI	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	VI	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI *(nurodykite 5–6 svarbiausius)*

1.	Gerai bendravimo įgūdžiai valstybine kalba (ypač žodžiu). Kadangi informacija dažniausiai yra pateikiama lietuvių kalba – Lietuvos piliečiams (tiesa, pasitaiko dalį informacijos pateikti rusų arba anglų kalbomis). Geri bendravimo užsienio kalbomis įgūdžiai (ypač žodžiu). Anglų ir rusų, bei tų valstybių kurios yra lankomos (privalumas).
2.	Kultūrinis sąmoningumas svarbus, kadangi dirbama šalyse su skirtingomis religijomis, kultūromis ir pan. Tarpkultūrinių skirtumų išmanymas.
3.	Gebėjimas mokytis, kadangi nuolat tenka atnaujinti informaciją apie šalį, turistų lankomus objektus ir t.t.
4.	Skaitmeninis raštingumas – atskaitoms paruošti (darbas su MS Office, ypač Excel). Tenka dirbti su vidine informacijos valdymo sistema (pvz.: iš bendros sistemos eina info žinutės į klientų telefonus)., kompiuteriu, planšete, išmaniuoju telefonu.
5.	Iniciatyvumas – reikalinga siekiant patobulinti turistų pasitenkinimą, kadangi kelionių vadovai su turistais praleidžia daugiausiai laiko, jie žino kas turistams patinka ir nepatinka, tad gali siūlyti centriniam biurui, ką galima būtų keisti ir pan. (idėjų bankas). Verslumas – parduoti kuo daugiau papildomus ekskursijų ir kitų papildomų paslaugų.
6.	Matematiniai gebėjimai reikalingi, pvz. parduodant ekskursijas reikia suskaičiuoti galutinę kainą, nuolaidą ir pan. Kainas, sumas ir paskaičiavimus reikia suvesti į bendrą sistemą planšetinio kompiuterio pagalba.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra

Specialieji reikalavimai: nėra

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus, mobili darbo vieta

Darbo aplinka: Fizinės sąlygos: tenka daug judėti, keltis anksti, ilgai keliauti autobusu, ilgi pervežimai ir t.t.

Psichologinės sąlygos: gebėjimas prisitaikyti prie skirtingų tipų žmonių, spręsti konfliktines situacijas, nervinė įtampa.

Darbu saugos reikalavimai: Priklausomai nuo kelionės tipo, gali būti taikomos įvairaus pobūdžio saugumo reikalavimo taisyklės (pvz. raftingas, kopimas į kalnus ir t.t.).

Pagrindinės darbo priemonės: mikrofonas, planšetinis kompiuteris, rezervacinė sistema, informacijos valdymo sistema, elektroninis paštas.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Abejojama, kad šios pareigos **ateityje** labai keisis. Tam tikros įmonės bandė vietoje kelionės vadovo praktikuoti įrašų paleidimą autobuse, bet ši praktika visiškai nepasiteisino. Turistams reikia tikro bendravimo, patyrusio kelionių vadovų. Tikėtina, kad ateityje reikės dar daugiau lankstumo, kadangi kelionių vadovų prašoma lydėti grupes skirtinguose regionuose ir pan.

8 lentelė. Turizmo vadybininkas, VI-VII

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo posektorius (79.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Turizmo vadybininkas, 2431	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Tinkamo turizmo produkto ar atskiros turizmo paslaugos pagal kliento poreikį parinkimas ir pasiūlymas. Turizmo produkto ar/ir paslaugos pardavimas. Didelių kelionių organizatorių atveju turizmo vadybininkas atsakingas už agentūrų kelionių pardavimų priežiūrą, ryšių su agentūromis palaikymą.	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Klientui tinkamo turizmo produkto parinkimas	1.1. Konsultuoti klientus.	Turizmo srities informacijos išmanymas: turizmo geografija (sezonas, laiko juostos ir t.t.), pagrindinės turizmo kryptys, politinė padėtis; pozityvus informacijos pateikimas; taisyklinga kalba (raštu ir žodžiu); savarankiškas darbas nuo kelionės pasiūlymo formavimo (kelionės paieška, skrydžių paieška, apgyvendinimo paslaugų paieška ir t.t.) iki formos ir laiško stiliaus pateikiant pasiūlymą klientui.
	1.2. Ruošti pasiūlymus.	Savarankiškas turizmo produkto parengimas nuo pirminio derinimo iki jo įgyvendinimo; planavimas; darbas su atvykstamojo ir išvykstamojo turizmo klientais; betarpiškas bendravimas, kadangi turizmo srityje labai svarbus pasitikėjimas.
	1.3. Bendrauti su tiekėjais.	Bendravimas su gidais, restoranų, viešbučių, muziejų ir t.t. darbuotojais, kelionių organizatoriais, agentūromis.
2. Turizmo produkto ar / ir paslaugos pardavimas	2.1. Dirbti kelionių ir turizmo paslaugų rezervacinėmis sistemomis.	Darbas kompiuterinėmis rezervacinėmis sistemomis; reikalingos informacijos radimas; geriausio kelionės ir paslaugų pasiūlymo paieška pagal užklausimą (atitinkami viešbučiai, datos, biudžetas); paslaugų rezervavimas, užsakymas; savarankiškas

		sprendimų priėmimas.
	2.2.Tvarkyti dokumentus.	Sutarties parengimas laikantis teisinių reikalavimų: klientų pasirašymas, dokumentų išsiuntimas laiku, klientų tinkamas informavimas, mokėjimų kontrolė.
	2.3.Atlikti pardavimų operacijas.	Pardavimų suvedimas pagal reikalavimus; apmokėjimų suvedimas; pardavimų ataskaitų ruošimas ir teikimas.
3. Ryšių su agentūromis palaikymas	3.1. Ieškoti skirtingų turizmo produktų ir paslaugų.	Naudojimas informacijos šaltiniais: rezervacinėmis sistemomis, CRM, duomenų valdymo sistemomis, tiekėjų sistemomis, Google.
	3.2. Rūpintis įmonės įvaizdžiu.	Viešinimo, rinkodaros, e-rinkodaros žinios, greitas informacijos valdymas, bendravimas valstybine ir užsienio kalbomis; vietovės turizmo išteklių rinkodaros vykdymas, turizmo produktų ir paslaugų pozicionavimas; rūpinimasis regiono įvaizdžiu.
Reikalaujama kvalifikacija (<i>nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas</i>)	Aukštasis universitetinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	VI-VII	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (<i>nurodoma, jei žinoma</i>)	VI-VII	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (*nurodykite 5–6 svarbiausius*)

1.	Bendravimas valstybine kalba – nepriekaištingas (žodžiu ir raštu). Užsienio kalbų žinios – būtinos, bendraujama su turizmo paslaugų ir produktų tiekėjais iš skirtingų pasaulio valstybių ir regionų.
2.	Kultūrinis sąmoningumas svarbus, kadangi parduodamos kelionės į skirtingas pasaulio šalis, su skirtingomis kultūros ir religijos realijomis. ypač svarbus diplomatiškas ir korektiškas bendravimas.
3.	Svarbus gebėjimas mokytis, kadangi keičiasi turizmo paslaugų tiekėjai, keičiasi tiekėjų pasiūlymai ir sąlygos. Svarbu mokėti pačiam atnaujinti žinias bei dalyvauti organizuojamuose informaciniuose turuose.
4.	Reikalingas iniciatyvumas ir verslumas, dėl glaudaus bendradarbiavimo su tiekėjais ir orientavimosi į pardavimus.
5.	Reikalingi matematiniai gebėjimai kainai paskaičiuoti, sąmatai sudaryti ir t.t.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra

Specialieji reikalavimai: nėra

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus, savarankiškas

Darbo aplinka: fizinės sąlygos – sėdimas darbas prie kompiuterių. Psichologinės sąlygos – daug nestandartinių situacijų, kai reikia pagelbėti, greitai reaguoti. Turint tam tikrus pardavimų planus dažnai patiriama psichologinė įtampa. Nuolatinis kontaktas su žmonėmis kartais vargina, dažnai dirbama su nepatenkintais klientais, tad dideli negatyvios informacijos srautai. Fizinis darbas – kartais tenka panešioti daugiau sveriančių katalogų. Įtemptas psichologinis darbas turizmo parodų metu, aptarnaujant didelius klientų srautus.

Darbu saugos reikalavimai: standartiniai ofiso darbuotojo darbo kompiuteriu, priešgaisrinės saugos reikalavimai.

Pagrindinės darbo priemonės: kompiuteris, rezervacinės sistemos, socialiniai tinklai, skenavimo aparatai, kasos aparatai, kortelių skaitytuvai, spausdintuvas, kopijavimo aparatas, stacionarus telefonas, išmanusis telefonas, planšetinis kompiuteris, santykių su klientais valdymo sistemos, duomenų valdymo sistemos, Google.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): Internetinės prekybos įgūdžių. Rezervacinių sistemų optimizavimas, siekiant nedirbti su dideliu skaičiumi rezervacinių sistemų. Juridinių žinių (turizmo įstatymas, su turizmu susijusios ES direktyvos), psichologijos ir komunikacijos žinios, kadangi klientai tampa vis reiklesni. Svarbus bus vadybininko aktyvumas, gebėjimas surasti daugiau negu yra rezervacinėse sistemose. Savarankiškumas ieškant skirtingų turizmo produktų ir paslaugų. Gebėjimas surasti naują informaciją, turizmo tiekėją pirmam. Prognozuojama automatizavimo tendencija, vis daugiau darbų atliekama sistemų pagalba, vis mažiau mechaninio darbo, tad technologijos ir kompiuterinis raštingumas įgaus dar daugiau svarbos. Intensyvės komunikacija, bus naudojama vis daugiau priemonių komunikacijai, jos suvaldymui.

9 lentelė. Fizinio aktyvumo instruktoriaus asistentas, III

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Sporto posektorius (93.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Fizinio aktyvumo instruktoriaus asistentas, 3422	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Pagalbos teikimas sportuojantiems žmonėms treniruočių metu.	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Sporto inventoriaus tvarkymas	1.1. Pažinti konkrečioje sporto šakoje naudojamą inventorių.	Konkrečioje sporto šakoje naudojamo inventoriaus išmanymas; konkretios sporto šakos technikų išmanymas (šaudymo, jojimo, plaukimo ir t.t.).
	1.2. Parengti sporto inventorių treniruotėms.	Sporto patalpų, aikščių, inventoriaus treniruočių procesui parengimas.
2. Sportininkų treniruočių priežiūra	2.1. Teikti pagalbą sportininkams ugdantis konkrečius įgūdžius.	Sportuojančių asmenų stebėjimas; kokybiško paslaugų teikimo sporto klubo svečiams bei nuolatiniams nariams užtikrinimas.
	2.2. Teikti pagalbą instruktoriui organizuojant ir įgyvendinant sportininkų treniruočių programas.	Saugaus ir efektyvaus sveikatingumo treniruočių proceso priežiūra.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Profesinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	III	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS	III	

(nurodoma, jei žinoma)

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Mokymasis mokytis. Reikalingas, nes atsiranda labai daug naujovių naudojamoje įrangoje treniruočių ir varžybų metu.
2.	Matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityse.
3.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai. Reikalingi socialiniai gebėjimai bendraujant su sportuojančiais žmonėmis, dirbant komandoje su instruktoriumi.
4.	Iniciatyva ir verslumas. Reikalingi siekiant pritraukti daugiau lankytojų.
5.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška. Reikalingi, jei instruktoriaus asistentas dalyvauja tarptautinėse varžybose.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: reikalingas sveikatos pažymėjimas

Specialieji reikalavimai: pirmosios pagalbos pažyma, kiti pažymėjimai, priklausomai nuo sporto šakos (pvz. leidimas ginklui, vairuotojo pažymėjimas ir kt.)

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus

Darbo aplinka: Reikalingas geras fizinis ir psichologinis pasirengimas. Dažnai darbas vyksta lauke, yra tiesiogiai susijęs su krūviu ir nervine įtampa.

Darbų saugos reikalavimai: įvairūs saugos reikalavimai priklausantys nuo konkrečios sporto šakos ypatumų.

Pagrindinės darbo priemonės: įvairūs sporto inventoriai ir įranga, mobilios aplikacijos, išmanieji įrenginiai (telefonai, laikrodžiai)

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): nėra

10 lentelė. Fizinio aktyvumo instruktorius, IV

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Sporto posektorius (93.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Fizinio aktyvumo instruktorius, 3422	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Pagalbos teikimas sportuojantiems žmonėms fizinio aktyvumo pratybių metu, siekiantiems įvykdyti fizinio aktyvumo specialisto išskeltas užduotis, pagerinti fizinę bei sveikatos būklę, dirbant pagal fizinio aktyvumo specialisto parengtą planą ir instrukcijas.	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Sporto inventoriaus tvarkymas	1.1. Pažinti konkrečioje fizinio aktyvumo veikloje naudojamą inventorių.	Konkrečioje sporto šakoje naudojamo inventoriaus išmanymas; konkretios sporto šakos technikų išmanymas (šaudymo, jojimo, plaukimo ir t.t.); sporto patalpų, aikščių, inventoriaus treniruočių procesui parengimas.
	1.2. Apmokyti sportuojančiuosius naudotis sporto inventoriumi.	Asmenų supažindinimas su treniruoklių salėse / baseinuose esančiu inventoriumi; informavimas kaip saugiai ir teisingai reikia atlikti pratimus; sportuojančių apmokymas naudotis sporto inventoriumi.
2. Sportuojančių asmenų treniruočių priežiūra	2.1. Teikti pagalbą sportuojantiems asmenims ugdantis konkrečius įgūdžius.	Supažindinimas su sporto klubų, treniruočių taisyklėmis; įvairių treniravimo metodų išmanymas; kokybiško paslaugų teikimo sporto klubo svečiams bei nuolatiniais nariams užtikrinimas.
	2.2. Prižiūrėti sportuojančius asmenis treniruočių metu.	Saugaus ir efektyvaus sveikatingumo treniruočių proceso instruktavimas; sportuojančių asmenų stebėjimas, pratimų atlikimo technikos koregavimas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti)	Profesinis išsilavinimas	

<i>kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</i>		
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	IV	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	IV	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI *(nurodykite 5–6 svarbiausius)*

1.	Mokymasis mokytis. Reikalingas, nes atsiranda labai daug naujovių treniravimo metodikose ir principuose, naudojamoje įrangoje treniruočių ir varžybų metu.
2.	Matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityse. Matematiniai gebėjimai labai reikalingi tam tikrų sporto šakų instruktoriams (pvz. šaudymo instruktoriui balistikos skaičiavimams)
3.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai. Reikalingi socialiniai gebėjimai bendraujant su sportuojančiais žmonėmis, dirbant komandoje su treneriu.
4.	Iniciatyva ir verslumas. Reikalingi siekiant pritraukti daugiau lankytojų.
5.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška. Reikalingi, jei instruktorius dalyvauja tarptautinėse varžybose.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: reikalingas sveikatos pažymėjimas

Specialieji reikalavimai: pirmosios pagalbos pažyma, kiti pažymėjimai, priklausomai nuo sporto šakos (pvz. leidimas ginklui, vairuotojo pažymėjimas ir kt.)

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus

Darbo aplinka: Reikalingas geras fizinis ir psichologinis pasirengimas. Dažnai darbas vyksta lauke, yra tiesiogiai susijęs su krūviu ir nervine įtampa.

Darbų saugos reikalavimai: įvairūs saugos reikalavimai priklausantys nuo konkrečios sporto šakos ypatumų.

Pagrindinės darbo priemonės: įvairūs sporto inventoriai ir įranga, mobilios aplikacijos, išmanieji įrenginiai (telefonai, laikrodžiai)

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): ateityje sporto instruktoriams turėtų būti keliami aiškūs išsilavinimo reikalavimai, kadangi dabar tai nėra labai tiksliai

apibrėžta, o darbas tiesiogiai susijęs su sportuojančių asmenų sveikata, kur yra reikalingos bent bendros fiziologijos, kineziologijos, sveikos mitybos ir t.t žinios.

11 lentelė. Aukšto meistriško sporto instruktorius, V

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Sporto posektorius (93.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Aukšto meistriško sporto instruktorius, 3422	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Pagalbos teikimas sportininkams treniruočių metu, siekiantiems įvykdyti trenerių išskeltas užduotis	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Sporto inventoriaus tvarkymas	1.1. Pažinti konkrečioje sporto šakoje naudojamą inventorių.	Konkrečioje sporto šakoje naudojamo inventoriaus išmanymas; konkrečios sporto šakos technikų išmanymas (šaudymo, jojimo, plaukimo ir t.t.); sporto patalpų, aikščių, inventoriaus treniruočių procesui parengimas.
	1.2. Apmokyti sportuojančiuosius naudotis sporto inventoriumi.	Asmenų supažindinimas su treniruoklių salėse / baseinuose esančiu inventoriumi; informavimas kaip saugiai ir teisingai reikia atlikti pratimus; sportuojančių apmokymas naudotis sporto inventoriumi.
2. Sportininkų treniruočių priežiūra	2.1. Teikti pagalbą sportininkams ugdantis konkrečius įgūdžius.	Supažindinimas su sportavimo aplinkos taisyklėmis; įvairių treniravimo metodų išmanymas; kokybiško paslaugų teikimo sportininkams užtikrinimas.
	2.2. Teikti pagalbą treneriui organizuojant ir įgyvendinant sportininkų treniruočių programas.	Sportuojančių asmenų stebėjimas, pratimų atlikimo technikos koregavimas; saugaus ir efektyvaus treniruočių proceso instruktavimas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Aukštasis neuniversitetinis išsilavinimas	

Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	V	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	V	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Mokymasis mokytis. Reikalingas, nes atsiranda labai daug naujovių treniravimo metodikose ir principuose, naudojamoje įrangoje treniruočių ir varžybų metu.
2.	Matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityse. Matematiniai gebėjimai labai reikalingi tam tikrų sporto šakų instruktoriams (pvz. šaudymo instruktoriui balistikos skaičiavimams)
3.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai. Reikalingi socialiniai gebėjimai bendraujant su sportuojančiais žmonėmis, dirbant komandoje su treneriu.
4.	Iniciatyva ir verslumas. Reikalingi siekiant pritraukti daugiau lankytojų.
5.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška. Reikalingi, jei instruktorius dalyvauja tarptautinėse varžybose.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: reikalingas sveikatos pažymėjimas

Specialieji reikalavimai: pirmosios pagalbos pažyma, kiti pažymėjimai, priklausomai nuo sporto šakos (pvz. leidimas ginklui, vairuotojo pažymėjimas ir kt.)

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus

Darbo aplinka: Reikalingas geras fizinis ir psichologinis pasirengimas. Dažnai darbas vyksta lauke, yra tiesiogiai susijęs su krūviu ir nervine įtampa.

Darbo saugos reikalavimai: įvairūs saugos reikalavimai priklausantys nuo konkrečios sporto šakos ypatumų.

Pagrindinės darbo priemonės: įvairūs sporto inventoriai ir įranga, mobilios aplikacijos, išmanieji įrenginiai (telefonai, laikrodžiai)

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): ateityje sporto instruktoriams turėtų būti keliami aiškūs išsilavinimo reikalavimai, kadangi dabar tai nėra labai tiksliai

apibrėžta, o darbas tiesiogiai susijęs su sportuojančių asmenų sveikata, kur yra reikalingos bent bendros fiziologijos, kineziologijos, sveikos mitybos ir t.t žinios.

12 lentelė. Fizinio aktyvumo specialistas, VI

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Sporto posektorius (93.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Fizinio aktyvumo specialistas, 3422	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Darbas su įvairaus amžiaus asmenimis, jų neformalus sportinis ugdymas (teorinių ir praktinių žinių apie sportą bei sveikatą suteikimas, disciplinos, valios, susikaupimo ir pasitikėjimo savimi stiprinimas) ir sportinei veiklai reikalingų įgūdžių lavinimas.	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Vaikų ir suaugusių treniravimas	1.1. Rengti fizinio aktyvumo pratybų programas.	Fizinio aktyvumo (bendro, savaitės, kiekvienos treniruotės) sudarymas; sporto šakos taisyklių žinojimas; bendros sporto teorijos žinios; gebėjimas sukomplektuoti sportuojančiųjų grupes; medicinos, fiziologijos ir psichologijos žinios; sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimas sporto priemonėmis.
	1.2. Vesti individualias ir grupines treniruotes.	Fizinio aktyvumo plano (bendro, savaitės, kiekvienos treniruotės) vykdymo priežiūra; sportinių įgūdžių lavinimas; sportuojančiųjų sveikatos ir fizinio aktyvumo priežiūra; sportuojančiųjų saugumo užtikrinimas; sportuojančiųjų pažangos vertinimas; fizinio aktyvumo proceso vedimo žinios.
	1.3. Vesti neformalaus sportinio ugdymo užsiėmimus įvairaus amžiaus asmenims.	Neformalus vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų ugdymas; vaikų ir suaugusiųjų ugdymo žinios (pedagogika, andragogika); mokomųjų seminarų organizavimas ir pravedimas; naudojimasis naujausia literatūra ir jos taikymas mokomajame treniruočių procese.
2. Sporto renginių ir stovyklų organizavimas	2.1 Parengti sporto renginio, stovyklos programą ir ją įgyvendinti.	Sporto renginių (sporto švenčių, stovyklų, turnyrų) organizavimas; sporto stovyklų organizavimas; optimalios renginio, stovyklos programos parengimas; laiko valdymo įgūdžiai; parengtos renginio, stovyklos programos įgyvendinimas laiku, numatytų kaštų ribose.

	2.2. Užtikrinti sporto renginių ir stovyklų dalyvių fizinį saugumą.	Psichologijos žinios (konstruktyvaus bendravimo, konfliktų sprendimo ir kt.); saugos reikalavimų žinojimas (atsižvelgiant į skirtingų sporto šakų specifiką); konkrečios sporto šakos žinios; sporto šakos taisyklių žinojimas.
	2.3. Užtikrinti sporto renginių ir stovyklų aprūpinimą reikiama sportine įranga ir inventoriumi.	Vadybos (veiklos organizavimo, laiko valdymo ir kt.) žinios; konkrečioje sporto šakoje naudojamo inventoriaus išmanymas; konkrečios sporto šakos technikų išmanymas (šaudymo, jojimo, plaukimo ir t.t.); sporto patalpų, aikščių, inventoriaus treniruočių procesui parengimas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Aukštasis (universitetinis ar neuniversitetinis) išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	VI	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	VI	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Skaitmeninis raštingumas, treneris privalo išmanyti šiuolaikines sporto šakoje taikomas technologijas.
2.	Treneris privalo nuolat mokytis, būti atviras naujovėms ir nuolat jomis domėtis, nes yra sukuriami nauji metodai, kai kurios teorijos yra paneigiamos, todėl siekdamas daryti teigiamą įtaką sportininkų rezultatams ir sveikatai, negali išvengti tarptautinių renginių, bendravimo su kolegomis, sporto mokslininkais. Būtinai atviras požiūris.
3.	Socialiniai gebėjimai reikalingi efektyviam bendravimui su sportuojančiais vaikais ir suaugusiais.
4.	Kai kuriose sporto šakose svarbūs matematiniai gebėjimai (sportininkų rezultatų apskaičiavimui, trasų rengimui, apskaitos vedimui ir t.t.).
5.	Treneriui verslumas yra reikalingas tiek, kad jis sugebėtų savarankiškai organizuoti savo finansinę veiklą, padėti ir patarti šiais klausimais sportininkams, nes daugeliui (jaunų sportininkų ar jų tėvų) sportininko biudžeto vedimas yra naujovė, su kuria sunku tvarkytis.
6.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška reikalingi treniruojant kitų kultūrų, tautybių žmones, dalyvaujant tarptautiniuose sporto renginiuose.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jeigu yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: reikalingas sveikatos pažymėjimas.

Specialieji reikalavimai: priklauso nuo sporto šakos.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): dažniausiai individualus, aukšto lygio komandas (pvz. nacionalines rinktines) treniruoja trenerių komanda.

Darbo aplinka: darbas keliantis tiek fizinių, tiek psichologinių iššūkių, pasižymi nuolatiniu fiziniu ir protiniu krūviu, emocine įtampa. Psichologiškai turi būti stiprus, turėti lyderio savybių, kelti sportininkų pasitikėjimą, taip pat ir fiziškai gerai pasiruošęs.

Darbo saugos reikalavimai: įvairūs saugos reikalavimai priklausantys nuo konkrečios sporto šakos ypatumų.

Pagrindinės darbo priemonės: įvairūs sporto inventoriai ir įranga.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): darbo funkcijos ateityje gali kisti įvedant daugiau vadybinių ir technologinių žinių naudojimo – išmaniųjų įrenginių, programėlių, treniruoklių naudojimo treniruoklių ir varžybų metu, tiek sportininkui, tiek treneriui. Taip pat ateityje turėtų būti daugiau dėmesio skiriama psichologijai, motyvacijai.

13 lentelė. Aukšto meistriškumo sporto specialistas, VI-VII

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Sporto posektorius (93.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Aukšto meistriškumo sporto specialistas, 3422	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Darbas su vaikais ir suaugusiais, jų ugdymas (teorinių ir praktinių žinių apie sportą bei sveikatą suteikimas, disciplinos, valios, susikaupimo ir pasitikėjimo savimi stiprinimas) ir sportinei veiklai reikalingų įgūdžių lavinimas.	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Vaikų ir suaugusių treniravimas	1.1. Rengti treniruočių programas.	Sportavimo plano (bendro, savaitės, kiekvienos treniruotės) sudarymas; sporto šakos taisyklių žinojimas; bendros sporto teorijos žinios; gebėjimas sukomplektuoti sportininkų grupes; medicinos, fiziologijos ir psichologijos žinios.
	1.2. Vesti individualias ir grupines treniruotes.	Sportavimo plano (bendro, savaitės, kiekvienos treniruotės) vykdymo priežiūra; sportinių įgūdžių lavinimas; sportininkų sveikatos ir treniruočių priežiūra; sportininkų saugumo užtikrinimas; sportininkų pažangos vertinimas; treniruočių proceso vedimo žinios
	1.3. Vesti neformalaus ugdymo užsiėmimus vaikams ir suaugusiems.	Neformalus vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų ugdymas; vaikų ir suaugusių ugdymo žinios (pedagogika, andragogika); mokomųjų seminarų organizavimas ir pravedimas; naudojimasis naujausia literatūra ir jos taikymas mokomajame treniruočių procese.
2. Sporto renginių ir stovyklų organizavimas	2.1 Parengti sporto renginio, stovyklos programą.	Sporto renginių (sporto švenčių, stovyklų, turnyrų) organizavimas; sporto stovyklų organizavimas; optimalios renginio, stovyklos programos parengimas; laiko valdymo įgūdžiai; parengtos renginio, stovyklos programos

		įgyvendinimas laiku, numatytų kaštų ribose.
	2.2. Užtikrinti sporto renginių ir stovyklų dalyvių fizinį saugumą.	Psichologijos žinios (konstruktyvaus bendravimo, konfliktų sprendimo ir kt.); saugos reikalavimų žinojimas (atsižvelgiant į skirtingų sporto šakų specifiką); konkrečios sporto šakos žinios; sporto šakos taisyklių žinojimas.
	2.3. Užtikrinti sporto renginių ir stovyklų aprūpinimą reikiama sportine įranga ir inventoriumi.	Vadybos (veiklos organizavimo, laiko valdymo ir kt.) žinios; konkrečioje sporto šakoje naudojamo inventoriaus išmanymas; konkrečios sporto šakos technikų išmanymas (šaudymo, jojimo, plaukimo ir t.t.); sporto patalpų, aikščių, inventoriaus treniruočių procesui parengimas.
Reikalaujama kvalifikacija <i>(nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)</i>	Aukštasis universitetinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	VI-VII	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS <i>(nurodoma, jei žinoma)</i>	VI-VII	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI *(nurodykite 5–6 svarbiausius)*

1.	Skaitmeninis raštingumas, treneris privalo išmanyti šiuolaikines sporto šakoje taikomas technologijas.
2.	Treneris privalo nuolat mokytis, būti atviras naujovėms ir nuolat jomis domėtis, nes yra sukuriami nauji metodai, kai kurios teorijos yra paneigiamos, todėl siekdamas daryti teigiamą įtaką sportininkų rezultatams ir sveikatai, negali išvengti tarptautinių renginių, bendravimo su kolegomis, sporto mokslininkais. Būtinai atviras požiūris.
3.	Socialiniai gebėjimai reikalingi efektyviam bendravimui su sportuojančiais vaikais ir suaugusiais.
4.	Kai kuriose sporto šakose svarbūs matematiniai gebėjimai (sportininkų rezultatų apskaičiavimui, trasų rengimui, apskaitos vedimui ir t.t.).
5.	Treneriui verslumas yra reikalingas tiek, kad jis sugebėtų savarankiškai organizuoti savo finansinę veiklą, padėti ir patarti šiais klausimais sportininkams, nes daugeliui (jaunų sportininkų ar jų tėvų) sportininko biudžeto vedimas yra naujovė, su kuria sunku tvarkytis.
6.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška reikalingi treniruojant kitų kultūrų, tautybių žmones, dalyvaujant tarptautiniuose sporto renginiuose.

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jeigu yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: reikalingas sveikatos pažymėjimas

Specialieji reikalavimai: priklauso nuo sporto šakos

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): dažniausiai individualus, aukšto lygio komandas (pvz. nacionalines rinktines) treniruoja trenerių komanda.

Darbo aplinka: darbas keliantis tiek fizinių, tiek psichologinių iššūkių, pasižymi nuolatiniu fiziniu ir protiniu krūviu, emocine įtampa. Psichologiškai turi būti stiprus, turėti lyderio savybių, kelti sportininkų pasitikėjimą, taip pat ir fiziškai gerai pasiruošęs.

Darbo saugos reikalavimai: įvairūs saugos reikalavimai priklausantys nuo konkrečios sporto šakos ypatumų.

Pagrindinės darbo priemonės: įvairūs sporto inventoriai ir įranga

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): darbo funkcijos ateityje gali kisti įvedant daugiau vadybinių ir technologinių žinių naudojimo – išmaniųjų įrenginių, programėlių, treniruoklių naudojimo treniruočių ir varžybų metu, tiek sportininkui, tiek treneriui. Taip pat ateityje turėtų būti daugiau dėmesio skiriama psichologijai, motyvacijai.

14 lentelė. Sporto vadybininkas, VI-VII

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Sporto posektorius (93.1)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Sporto vadybininkas, 3422	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Sporto organizacijos / klubo darbo organizavimas	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Sporto renginių, stovyklų, kvalifikacijos kėlimo kursų organizavimas	1.1 Spręsti dėl sporto renginio, stovyklos, kvalifikacijos kėlimo kursų programos (apimties, biudžeto, veiklų ir kt.).	Sportavimo ir treniravimo plano (bendro, savaitės, kiekvienos treniruotės) sudarymas; konkrečios sporto šakos žinios; sporto šakos taisyklių žinojimas; bendros sporto teorijos žinios; gebėjimas sukomplektuoti sportininkų grupes; medicinos, fiziologijos ir psichologijos žinios; optimalios renginio, stovyklos, kvalifikacijos kėlimo kursų programos parengimas; konkrečios sporto šakos žinios (ypatimai, ateities kryptių, pasaulinių raidos tendencijų žinojimas).
	1.2. Išsikeltiems tikslams įgyvendinti samdyti kitas organizacijas, asmenis, organizuoti savanorių darbą.	Bendravimo įgūdžiai, lankstumas, konstruktyvus konfliktų sprendimas, gebėjimas bendrauti su skirtingo tipo asmenimis; Lietuvos ir ES įstatymų bei kitų teisės aktų, susijusių su sporto sektoriumi žinojimas; finansų planavimas; vadybos, rinkodaros, projektų valdymo, finansų, žmogiškųjų išteklių valdymo, psichologijos žinios.
	1.3. Spręsti dėl trenerių, sportininkų, organizacijos personalo siuntimo į tarptautines varžybas, įvairius	Vadybos, rinkodaros, projektų valdymo, finansų, žmogiškųjų išteklių valdymo, psichologijos žinios; Lietuvos ir ES įstatymų bei kitų teisės aktų, susijusių su sporto sektoriumi žinojimas;

	čempionatus, kvalifikacijos kėlimo kursus.	finansų planavimas.
2. Sporto plėtros / masiškumo skatinimas	2.1 Atstovauti organizaciją nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.	Lyderystės įgūdžiai (gebėjimas daryti įtaką, būti tinkamu pavyzdžiu ir kt.); Lietuvos ir ES įstatymų bei kitų teisės aktų, susijusių su sporto sektoriumi žinojimas; vadybos, rinkodaros, projektų valdymo, finansų, žmogiškųjų išteklių valdymo, psichologijos žinios; konkrečios sporto šakos žinios (ypatimai, ateities krypčių, pasaulinių raidos tendencijų žinojimas); visuomenės raidos tendencijų, poreikių supratimas.
	2.2. Pritraukti rėmėjus.	Sporto šakų reprezentavimas; derybų įgūdžiai; socialinių tinklų išnaudojimo tikslinei grupei, finansavimui pritraukti, sutelktinio finansavimo organizavimas ir valdymas; verslumas – komercinių renginių organizavimas (vienas iš būdų organizacijos veiklai finansuoti); inovacijų taikymo sporte (renginių organizavime, valdyme, treniruočių procesuose).
	2.3. Skatinti visuomenės susidomėjimą atstovaujama sporto šaka.	Žmogiškųjų išteklių valdymo principų taikymas, psichologijos žinios, komunikabilumas, bendrų sąlyčio taškų radimas (bendravimas su labai skirtingais asmenimis, vieni yra sportininkai, treneriai, aptarnaujantis personalas, kiti yra įvairių vyriausybinių, individualių, nevyriausybinių ir privačių organizacijų atstovai); su sportu susijusių ypatumų, ateities krypčių ir pasaulinių tendencijų suvokimas; verslumas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Aukštasis (universitetinis ir neuniversitetinis) išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	V-VII	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	V-VII	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Sklandus bendravimas gimtąja ir užsienio kalbomis (Lietuvoje reikalinga rusų ir lenkų, užsienyje – anglų).
2.	Skaitmeninis raštingumas (pagrindinis darbas yra su kompiuteriu ir įvairiomis programomis).

3.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška (turi būti išprusęs įvairiapusiškai, kadangi bendrauja su skirtingų tautybių, pareigų, socialinio statuso asmenimis).
4.	Matematiniai gebėjimai (bendras išprusimas, finansų valdymas, biudžeto sudarymas, organizacijos apskaitos vedimas ir kt.).
5.	Iniciatyva ir verslumas (suvokti su sportu susijusius ypatumus, ateities kryptis ir pasaulines tendencijas).

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra/

Specialieji reikalavimai: nėra

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): komandinis/

Darbo aplinka: didelis psichologinis krūvis, aukštas atsakomybės lygis, protinė įtampa.

Darbu saugos reikalavimai: darbo kompiuteriu saugos reikalavimai.

Pagrindinės darbo priemonės: dažniausia, yra naudojama projektų valdymo sistemos darbų bei sistemos, skirtos žmogiškųjų išteklių planavimui ir valdymui, taip pat elektroninės registracijos sistemos, kompiuteris, telefonas, automobilis.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): stiprėjant sporto sektoriui atsiras darbo pasidalinimas, sporto veiklos organizatorius turės apibrėžtas darbo funkcijas (šiuo metu organizacijoje apima beveik viską). Ateityje reikės daugiau derybų įgūdžių, gebėjimo išnaudoti socialinius tinklus tikslinei grupei, finansavimui pritraukti, sutelktinio finansavimo organizavimo ir valdymo. ES ir struktūrinių fondų lėšų pritraukimo (tai labai neišnaudojama šiame sektoriuje). Verslumo – komercinių renginių organizavimo (vienas iš būdų organizacijos veiklai finansuoti). Inovacijų taikymo sporte (renginių organizavime, valdyme, treniruočių procesuose).

15 lentelė. Aktyvaus poilsio paslaugų instruktorius, IV

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79; 93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Pramogų ir poilsio paslaugų posektorius (93.2)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrūpiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Aktyvaus poilsio paslaugų instruktorius, 3332	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Turiningas klientų laisvalaikio užėmimas organizuojant šventinius renginius vaikų ir tėvų grupėms.	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Pramogų ir poilsio renginių reikių nustatymas	1.1. Rinkti informaciją apie poilsiautojų poreikius.	Poilsio paslaugų nustatymo metodų žinojimas ir jų taikymas; norminių dokumentų reglamentuojančių poilsio paslaugas žinojimas; įvairių informacijos šaltinių, renkant informaciją, naudojimas.
	1.2. Įvertinti pramogų organizavimo galimybes.	Bendravimo ir bendradarbiavimo principų taikymas; etikos normų taikymas; susitarimo svarba.
2. Pramogų ir poilsio paslaugų paketo rengimas	2.1. Sudaryti kartu su poilsio paslaugų teikėjais veiksmų planą.	Darbas su poilsiautojų grupėmis; bendravimo įgūdžiai, etikos normų taikymas; kalbų žinojimas; verslumas.
	2.2. Parengti pramogoms skirtų paslaugų paketą.	Pramogoms skirtų renginių išmanymas; paketo kokybės įvertinimas; reikalavimų aktyviai kurortiniai paslaugai išmanymas.
3. Pramogų paslaugų organizavimas	3.1. Parengti klientų pageidavimus atitinkantį renginio scenarijų.	Bendravimas su poilsio paslaugų tiekėjais.
	3.2. Sudaryti renginio sąmatą.	Buhalterinės apskaitos žinojimas.
	3.3. Vesti renginį.	Psichologijos žinios (skirtingų asmenybių, amžiaus tarpsnių ypatumų žinojimas ir kt.); bendravimo etiketo išmanymas; įvairių renginių vedimo scenarijų, žaidimų, užduočių, idėjų

		žinojimas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Profesinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	IV	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	IV	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Bendravimas gimtąja kalba (viešas kalbėjimas, kalbos kultūra)
2.	Bendravimas užsienio kalbomis (bendravimas su įvairiakalbe publika)
3.	Socialiniai gebėjimai, pedagoginės žinios (gebėti valdyti situaciją vaikų grupėse)
4.	Kultūrinis sąmoningumas ir raiška (turi būti išprusęs įvairiapusiškai, kadangi bendrauja su skirtingų tautybių, pareigų, socialinio statuso asmenimis).
5.	Iniciatyva ir verslumas (suvokti su pramogų ir poilsio paslaugomis susijusius ypatumus, ateities kryptis ir pasaulines tendencijas).

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: sveikatos pažymėjimas

Specialieji reikalavimai: licencija

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus, savarankiškas, dažnai savaitgaliais, vakarais, švenčių dienomis

Darbo aplinka: darbas mobilus, reikia važiuoti pas klientus, nemažas fizinis krūvis, jei daug iškvietimų; psichologinė įtampa dėl iššūkių suvaldant vaikų grupes

Darbo saugos reikalavimai: Darbo saugos taisyklės, priešgaisrinės apsaugos įrengimai ir taisyklės, vidaus taisyklės ir pirmosios pagalbos suteikimo instrukcija. Reikia turėti pirmosios pagalbos vaistinėlę, minimalų priešgaisrinį inventorių, ekstremalių situacijų valdymo planą, išorinių veiksnių apsaugos priemones (akinius, vienkartinės pirštines).

Pagrindinės darbo priemonės: Inovatyvios, išmaniosios technologijos; kompiuterinė įranga ir programos; kopijavimo, skanavimo, spausdinimo aparatai; fotografavimo aparatai.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): užsienio kalbos.

16 lentelė. Pramogų ir poilsio paslaugų organizatorius, V

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Pramogų ir poilsio posektorius (93.2)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	<u>Pramogų ir poilsio paslaugų organizatorius,3332</u>	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Renginių (šventinių renginių, renginių lošimo namuose, parodų) organizavimas	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Šventinių renginių organizavimas	1.1. Parengti klientų pageidavimus atitinkantį renginio scenarijų.	Bendravimas su klientais; gebėjimas išsiaiškinti klientų poreikius renginio scenarijui; gebėjimas bendrauti su įvairaus tipo žmonėmis.
	1.2. Sudaryti renginio sąmatą.	Buhalterinės apskaitos žinojimas.
	1.3. Vesti renginius.	Psichologijos žinios (skirtingų asmenybių, amžiaus tarpsnių ypatumų žinojimas ir kt.); bendravimo etiketo išmanymas; įvairių renginių vedimo scenarijų, žaidimų, užduočių, idėjų žinojimas.
2. Ekspozicijų pristatymas	2.1. Tvarkyti ekspozicijas.	Patalpų vykstantiems renginiams paruošimas; ekspozicijų tobulinimo naujovių, technologijų žinojimas.
	2.2. Pristatyti ekspozicijas lankytojams ir interesantams.	Gebėjimas įdomiai pristatyti muziejaus eksponatus lankytojams; viešo kalbėjimo įgūdžiai.
3. Lošimų organizavimas	3.1. Organizuoti lošimus.	Azartinių lošimų organizavimą reglamentuojantys teisės aktai; krupjė darbo aprašas; ruletės ir kortų lošimų taisyklės; stalo lošimų taisyklės; gebėjimas naudotis išmaniosiomis technologijomis; gebėjimas dirbti su lošimo įranga.
	3.2.. Prižiūrėti ir kontroliuoti lošimų eigą.	Viešo kalbėjimo įgūdžiai; bendravimo įgūdžiai; gebėjimas

		valdyti stresines situacijas; psichologijos žinios (bendravimo su skirtingo tipo klientais, konfliktų sprendimo, streso valdymo ir kt.).
	3.3. Atlikti pinigines operacijas.	Buhalterinės apskaitos išmanymas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Aukštasis neuniversitetinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	V	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	V	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Matematiniai gebėjimai (ypač mintino skaičiavimo)
2.	Bendravimas gimtąja kalba (viešas kalbėjimas, kalbos kultūra)
3.	Bendravimas užsienio kalbomis (bendravimas su įvairių tautybių klientais)
4.	Skaitmeninis raštingumas (bendri įgūdžiai naudojantis kompiuteriu)
5.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai (komunikavimas su klientais, dėmesingumas)

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra.

Specialieji reikalavimai: nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus.

Darbo aplinka: fizinis krūvis dėl darbo naktimis, įtampa dirbant su klientais.

Darbų saugos reikalavimai: - nėra

Pagrindinės darbo priemonės; kompiuteris, specializuota lošimo įranga.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): užsienio kalbos mokėjimas.

17 lentelė. Renginių vadybininkas, VI

SEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorius (79;93)	
POSEKTORIUS (kodas pagal ERVK_2)	Pramogų ir poilsio posektorius (93.2)	
Profesijos kodas pagal LPK (nurodomas profesijos pogrupis (pogrupiai) (keturženklis kodas), kodas pagal SODROS sistemoje įregistruotą šią pareigybę atitinkančią profesiją)	Renginių vadybininkas, 3332	
Veiklos objektas (aprašoma, kas gaminama, kas kuriama veikloje, kokios paslaugos teikiamos ir pan.)	Renginių (šventinių renginių, renginių lošimo namuose, parodų) organizavimas	
VEIKLOS SRITYS (nurodomos pagrindinės veiklos sritys, išskirtos pagal proceso logiką)	VEIKLOS UŽDAVINIAI (nurodomos pagrindinės darbinės funkcijos)	VEIKLOS UŽDAVINIŲ TURINYS (aprašomos darbinės funkcijos)
1. Renginių organizavimas	1.1. Rengti renginių projektus.	Renginių planavimas; bendravimas su klientais; gebėjimas išsiaiškinti klientų poreikius renginio scenarijui; gebėjimas bendrauti su įvairaus tipo žmonėmis.
	1.2. Sudaryti renginio sąmatą.	Buhalterinės apskaitos žinojimas.
	1.3. Koordinuoti renginių vedimą.	Psichologijos žinios (skirtingų asmenybių, amžiaus tarpsnių ypatumų žinojimas ir kt.); bendravimo etiketo išmanymas; įvairių renginių scenarijų rengimas, žaidimų, užduočių, idėjų žinojimas; rūpinimasis renginio reklamine medžiaga ir jos sklaida; bendravimas su atlikėjais.
2. Renginių projektų valdymas	2.1. Atlikti projektų analizę.	Techninė analizė, komercinė analizė, finansinė analizė, ekologinis įvertinimas, organizacinė analizė, socialinė projekto analizė, ekonominė analizė.
	2.2. Organizuoti spektaklių, festivalių, parodų pristatymą.	Spektaklių, festivalių, parodų pristatymo planavimas ir organizavimas; gebėjimas dirbti įvairiomis sistemomis, kuriose pristatomi eksponatai (pvz., LIMIS); gebėjimas įdomiai pristatyti muziejaus eksponatus lankytojams; gebėjimas naudotis išmaniosiomis technologijomis, rasti inovatyvius ekspozicijų

		pristatymo sprendimus.
3. Renginių paslaugų rinkodara	3.1. Analizuoti rinką.	Rinkos informacijos kanalų ir sklaidos terpių analizė; inkos parametrų ir dinamikos analizė; įmonės rinkodaros procesų analizė: nuo strateginių tikslų formulavimo iki pardavimų vykdymo.
	3.2. Valdyti pardavimus.	Produktų bei paslaugų portfelio optimizavimas ir valdymas; kainodara tradiciniuose versluose; fizinės ir informacinės distribucijos kanalų projektavimas ir valdymas; komunikacija tradiciniuose bei tinklo efektus turinčiuose versluose; inkodaros strateginis, taktinis ir operatyvinis planavimas.
Reikalaujama kvalifikacija (nurodomi darbdavio nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai darbuotojui, einančiam šias pareigas)	Aukštasis universitetinis išsilavinimas	
Kvalifikacijos lygmuo pagal LTKS (nurodoma, jei žinoma)	VI	
Kvalifikacijos lygmuo pagal EKS (nurodoma, jei žinoma)	VI	

PAGRINDINIAI VEIKLOJE BŪTINI BENDRIEJI GEBĖJIMAI (nurodykite 5–6 svarbiausius)

1.	Matematiniai gebėjimai (ypač mintino skaičiavimo)
2.	Bendravimas gimtąja kalba (viešas kalbėjimas, kalbos kultūra)
3.	Bendravimas užsienio kalbomis (bendravimas su įvairių tautybių klientais)
4.	Skaitmeninis raštingumas (bendri įgūdžiai naudojantis kompiuteriu)
5.	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai (komunikavimas su klientais, dėmesingumas)

KITA INFORMACIJA APIE PAREIGYBĘ:

Jei yra, – reikalavimai (apribojimai) sveikatai: nėra.

Specialieji reikalavimai: nėra.

Darbo pobūdis jo organizavimo požiūriu (individualus, komandinis ir pan.): individualus.

Darbo aplinka: fizinis krūvis dėl darbo naktimis, įtampa dirbant su klientais.

Darbu saugos reikalavimai: nėra

Pagrindinės darbo priemonės: kompiuteris, specializuota įranga.

Per ateinančius penkerius metus prognozuojami profesinės veiklos turinio pokyčiai (naujos technologijos, žinios, su jomis susijusios ateities kompetencijos, kvalifikacijos): užsienio kalbos mokėjimas.

8. Išvados

Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriaus ūkio subjektai, atstovaujantys labai daug įvairių veiklos rūšių, teikia visuomenės poreikius keliauti, mankštintis, pramogauti ir užsiimti aktyviu poilsiu tenkinančias paslaugas. Remiantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų veikla apima įvairių statinių eksploatavimą ir paslaugų teikimą vartotojams pagal jų motyvus dalyvauti įvairiose aktyvaus laisvalaikio ir rekreacinėse veiklose.

Turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektoriui būdingos šios veiklos:

- Kelionių agentūrų veikla;
- Ekskursijų organizatorių veikla; Kitų išankstinio užsakymo ir susijusių paslaugų veikla;
- Istorinių vietų ir pastatų bei panašių turistų lankomų vietų eksploatavimas;
- Sporto klubų veikla;
- Kūno rengybos centrų veikla;
- Kita sportinė veikla;
- Sportinis ir rekreacinis švietimas;
- Azartinių žaidimų ir lažybų organizavimo veikla;
- Atrakcionų ir teminių parkų veikla;
- Kita pramogų ir poilsio organizavimo veikla;
- Poilsio namų veikla; Vaikų poilsio stovyklų veikla;
- Poilsinių transporto priemonių, priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veikla;
- Muziejų veikla.

Pagal veiklų pobūdį, turizmo, sporto, pramogų ir poilsio paslaugų sektorių sudaro šie **posektoriai**:

- turizmo;
- sporto;
- pramogų ir poilsio.

Atlikus kiekybinį ir kokybinį tyrimus paaiškėjo, kad darbdaviams aktualios plačiosios kvalifikacijos, apimančios visą eilę veiklos sričių ir suteikiančios asmeniui daugiau kompetencijų. Esant nuolatinei technologijų kaitai, globalizacijai, judumui, keičiasi darbų pobūdis, todėl platesnės aprėpties kvalifikaciją turintis asmuo lengviau integruojasi darbo rinkoje.